

18.11.2020

POPU

Puolustusministeriön lausunto Euroopan unionin uudesta muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen tiedoksiantoon

Euroopan unionin uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen vaikutukset puolustusministeriön hallinnonalalle jäsenyivät sotilaallisen kriisinhallinnan kautta. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaisesti kriisinhallinta on yksi ulko- ja turvallisuuspolitiikan välineistä, joilla voidaan vaikuttaa muuttoliikkeen perimmäisiin syihin ja tukea alueellista vakautta ja kehitystä olosuhteiden pakosta aiheutuvan muuttoliikkeen vähentämiseksi. Kuten valtioneuvoston E-kirjelmässä todetaan, EU:n on tärkeää luoda tasaveroisia ja kestäviä kumppanuuksia muuttoliikkeen lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa ja edistää EU:n tavoitteita esimerkiksi pakotetun muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vaikuttamisessa. Puolustusministeriö katsoo, että myös EU:n kriisinhallinnan työkaluja voidaan hyödyntää osana EU:n laajempia ulkoisia toimia. Komission tiedonannossa korostetaan, että EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioilla on jatkossakin rooli siellä, missä laittoman muuttoliikkeen ja maahanmuuttajien salakuljetuksen torjuminen on osa niiden toimeksiantoa.

Sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden mahdollisuudet vaikuttaa muuttoliikkeeseen on kuvattu komission tiedonannossa pintapuolisesti. EU:n Välimerellä toimiva merellinen operaatio IRINI osallistuu kansainvälisen oikeuden mukaisesti merellä hätään joutuneiden pakolaisten ja siirtolaisten pelastamiseen ja toimittamiseen turvalliseen satamaan. Lisäksi operaatio auttaa salakuljetusverkostojen hajottamisessa. Aiemmin merellinen toiminta keskittyi aikaisempaan operaatio SOPHIA:an. Kummankaan operaation ensisijainen tavoite ei ole meripelastus tai rajaturvallisuus. Operaatioiden tavoitteena on Libyan vakauttamisen tukeminen, vaikka operaatiot eivät olekaan toimineet Libyan maa-alueella. Merellisten kriisinhallintaoperaatioiden toiminta-alueita ja tehtäviä suunniteltaessa on analysoitava myös mahdolliset muut vaikutukset. Operaatioiden aluksien läsnäolosta ei tule muodostua houkuttava tekijä ihmissalakuljettajien toimintamallissa, joka voi entisestään vaarantaa ihmishenkiä.

EU:n sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot eivät rajoitu vain Välimerellä toimivaan operaation, vaan tosiasiallisesti monet muutkin operaatiot toimivat useilla pakolaisten ja siirtolaisten lähtöalueilla. EU:n sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot jakaantuvat koulutusoperaatioihin ja toimeenpaneviin operaatioihin. Koulutusoperaatiot tähtäävät kohdemaan omien suorituskykyjen parantamiseen ja toimeenpanevat operaatiot luovat toiminta-alueilleen turvallisuutta toteuttaessaan mandaattinsa mukaisia tehtäviä. Koulutusoperaatiot toimivat Keski-Afrikan tasavallassa, Malissa ja Somaliassa. Toimeenpanevat operaatiot toimivat Välimerellä, Afrikan sarven merialueella ja Bosniassa. Sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden tulee ensisijaisesti keskittyä vakauttamaan kyseisten lähtöalueiden olosuhteet siten, että juurisyyt pakolaisiksi ja laittomiksi siirtolaisiksi lähtevien taustalla ratkaistaan. Sotilaallisen kriisinhallinnan vaikutukset lailliseen muuttoliikkeeseen ja normaaliin ihmisten siirtymiseen maasta toiseen ovat rajallisia, mutta kriisien juurisyyhin puuttuminen ja lähtömaiden olosuhteiden vakiintuminen vähentävät todennäköisesti myös laillisen muuttoliikkeen käynnistäviä tekijöitä.

Ylijohtaja

Esa Pulkkinen

18.11.2020

POPUP

Vanhempi
osastoesiupseeri

Mikko Lehto

Jakelu Suuri valiokunta

Tiedoksi PLM Kansliapäällikkö Juusti
PLM Erityisavustaja Torvinen
PLM Sotilasneuvonantaja Raitasalo
PLM Apulaisosastopäällikkö Kuusela
PLM Yksikön johtaja Lehtisalo
PLM Puolustusyhteistyöyksikkö